

ÉLETTÜNK

XXXVI. évf. 4. szám (36. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2004. április

LÁTNÍ SZERETNÉNK JÉZUST...

II. János Pál pápa üzenete
a virágvasárnap esedékes a XIX. ifjúsági világnapra

A 2004-es év az utolsó állomás a 2005-ben, Kölnben tartandó XX. ifjúsági világnap megünneplése előtt - írja üzenetében a szentatyja, és már most arra szólítja fel a fiatalokat, hogy fokozzák lelki előkészületeiket, mélyítsék el az idei világnap témáját, amely a következő, János evangéliumából vett idézet: „Látni szeretnénk Jézust”. Néhány „görög” ezzel a kérdéssel fordult egy nap az apostolokhoz. Tudni akarták, ki-csoda Jézus. A kíváncsiság és az előérzet vezette őket, hogy Jézusnál választ találnak alapvető kérdéseikre, hogy ki is volt Ő valójában és honnan jött.

A pápa üzenetében arra buzdítja a fiatalokat, hogy kövessék e „görögök” példáját, akik Fülöptől ezt kérték. A fiatalok érdeklődését ne csak az értelem kíváncsisága vezérelje, hanem mindenekelőtt az a benső igény, hogy választ találjanak életük értelmének kérdésére. Mint egykor a gazdag ifjú, aki azt kérdezte Jézustól: „Mit kell tennem, hogy üdvözüljek?” Az evangélista szavai szerint Jézus, amikor ránézett erre a fiatalra, megszerette. Aki előítéletektől mentesen, szabad szívvel közeledik Jézushoz, könnyen elérhet a hiúhoz, hiszen Jézus már előbb látta és megszerette. Az emberi méltóság legmélyebb szempontja éppen ebben áll, hogy az ember kommunikálhat Istennel. Minden ember szívében él a vágy, hogy meglássa Istent. - „Kedves fiatalok, hagyjátok, hogy Jézus a szemetekbe nézzen, hogy így is nőjön bennetek a vágy a fény meglátására” - írja a szentatyja, majd felteszi a kérdést: „Akarjátok ti is ennek a tekintetnek a szépségét látni? Ne válaszoljatok túl gyorsan. Mindenekelőtt teremtetek magatokban csendet, engedjétek felmerülni szívetekben az Isten meglátása utáni vágyat. Ne feledjétek, hogy a keresettség nem tan, hanem Istennel való találkozás. Igyekeztek ezt minden módon lehetővé tenni. Keressetek azt a test szemeivel saját életek és mások életének eseményeiben, valamint a lélek szemeivel az imádságon és az elmélkedéseken keresztül.”

A pápa figyelmeztet: a Jézus meglátására irányuló vágyat nem lehet elnyomni, de sajnos el lehet torzítani. Az igazságot kereső görögök nem találhattak volna rá Krisztusra, hogyha szabad akaratban gyökerező tettük nem ölt konkrét formát ebben a világos elhatározásban: „Látni szeretnénk Jézust”. Valóban szabadnak lenni azt jelenti, hogy megvan az erő azt a személyt választani, akiért teremtetünk, és elfogadni az Ő uralmát életünk fölött. Ahogy ezt Szent Ágoston írja Vallomásaiban: „Magadnak teremtetted minket, és nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik benned, Istenünk”. Legyetek kiartók ebben a keresésben, mert teljes önmegvalósulások és örömeik a té. Ha megtanuljátok felfedezni Jézust az Eucharisztiaiban, akkor meglátjátok Őt majd embertestvéreitekben, különösképpen a legszegényebbekben is - írja a szentatyja. Így megértitek azt a nyelvet, amelyet Jézus beszél: az önátadás és az élet feláldozásának menő szeretet nyelvét. Így megszabadultok

(Folytatás a 4. oldalon)

AZ ELHENGERTETT KŐ

Írta: PINTÉR GÁBOR, a stockholmi Apostoli Nunciatúra első titkára

1. A XX. század európai történelmének egyik meghatározó és kiemelkedő egyénisége, De Gaulle tábornok e szavakkal fejezi be emlékiratait: „Öreg ember, elcsigázták a megpróbáltatások, távol a hiú vállalkozásoktól már érzi az örök fagy közeledtét...”, de ahhoz sohasem fáradt, hogy a homályban is a reménység felcsillanó szikráit fürkésze.”

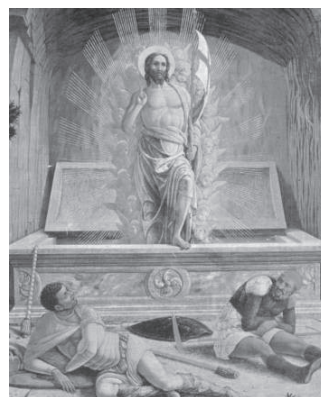
Nagypéntek mindent elborító sötéttségében és húsvét hajnalának pirkadó fény-sugaraiban mi, keresztények is a reménység felvillanó szikráit fürkészzük. Számunkra ezek a szikrák Jézus húsvéti sírjából villannak elénk. Míg szeretteink sírjához a gyász, a bánat és a fájdalom szorongató érzései kísérek bennünket, addig Jézus sírjához az öröm és a reménység szabadító hite vezet minket: hiszen az emberre lett Isten sírjában nem porladó csontokat találunk, hanem a halálon diadalmaskodó Krisztus üzenetét.

Mivel azonban Krisztus haláltusa a világ végéig folytatódik, nemegyszer bennünk is lázongó gondolatokat ébreszt. Miért kellett és kell Jézusnak elmerülnie a szenvedés gyötrelmeiben? Miért kell osztania sorsában minden hű követőjének? Ha Krisztus megszervedett bűneinkért és tisztára mosta a világ szennyesét, miért kell még nekünk is szenvednünk? Valljuk be, mennyire szeretnénk kitörölni az evangéliumból Jézus jóvondolását: aki utánam akar jönni, vegye föl keresztjét! Sőt: üldöznék fognak titeket! Miért ígért nekünk ilyesmit, Urunk, amikor minden ember békére, biztonságra, boldogságra vágyik? Ha te olyan nagylelkűen kifizetted váltságdíjunkt és mindent letörlesztettél a kereszfán, miért akarsz még minket is belevonni szenvedésed fájdalmaiba?

Bizony, sokszor nagyon tévesen gondolkozunk a megváltás értelméről. Ez nyilvánvalóan következik abból, hogy a „kereszt botránya” s a szenvedés problémája nem ragadhatók meg egyszerű, szokványos emberi fogalmakkal. Éppen ezért gyakran elveszünk a részletekben és nem látjuk az egészet. Sokan azt gondolják, hogy Jézus áldozata, kiöntött vére kien-gesztelte a megsértett Istent és lehetőséget adott nekünk is, hogy részesedjünk az isteni életben. Úgy tűnik, mintha Isten valami kegyetlen kényúr lenne, aki saját fiát hajítja be az emberek tartozását. Igaz, Jézus valóban elmerült a szenvedés tengerében, de a megváltás nem csupán a szenvedés által történt! Jézus sohasem hirdette a szenvedés önálló értékét és nem adott olyan parancsot, hogy kínozzátok magatokat, szenvedjétek! Nem adott parancsot a szenvedésre, hanem csakis a szeretetre. Jómaga nem azért jött a földre, hogy szenvedjen, hanem hogy szeressen! Szeresse az Atya akaratát és szeresse az embereket. S erről az útról senki sem téríthette le. Jézus arra figyelmeztet engedelmességével, hogy egyedül Isten akaratának teljesítésétől függ boldogságunk és üdvösségünk. Nem azért jött tehát a földre, hogy szenvedjen, hanem hogy teljesítse az Atya akaratát. Miért kellett mégis elmerülnie a szenvedésben? Mert az Atya akaratát követve, messiási küldetésének teljesítése

közben szembe találta magát a vallási szokásaikban elkényelmesült s az Isten valódi útját elutasító tömegekkel, a megújulásra képtelen emberi gondolkodás kősziklával, az Atya önmagát közlő gesztusainak eltasztásával. Ő azonban nem változtatott útirányán, inkább vállalta a szenvedést is - de szeretetből.

2. A héber kultúra és vallásos gondolkodás számára, amelyre egyébként az

Feltámadás, Andrea Mantegna (1431-1506)

egész krisztusi tanítás is épült, elképzelhetetlen volt, hogy Isten, aki tiszta szellem, emberi testbe öltözködjék. Amikor pedig Jézus a kereszfán a halál karjaiba hanyatlott, ez mindennél nagyobb bizonyíték volt istensége ellen. Olyan megdöbbentő volt Jézus tehetetlensége, hogy még az apostolok is megintogtak. Amikor a keresztről levéve testét a sírba helyezték, vele együtt reményeiket is temették. Könnyezve nézték a sír száját elzáró sziklát, mely csak egyetlen gondolatot táplált szívükben: „volt”. Ám a halál győzelme, Jézus kínos hallgatása nem tartott sokáig. A Messiás virágvasárnapi jóvondolása - miszerint ha a lelkes nép éljenzése elhallgat, a kövek szólnak meg - húsvét hajnalán beteljesedett. Elnémultak ellenségei, elnémultak tanítványai, de megszólaltak a kövek. Mindazok, amelyeket megmozgott a hajnali földrengés, s amelyek közül leghangosabban az a szikla kiáltott, amely elzárta Jézus sírját. A szikla elmozdult, a sír szája megnyílt és világgá kiáltotta: él az Isten, Krisztus feltámadt!

3. Az evangéliumot hirdető, majd írásba foglaló tanítványoknak igen komoly feladatot jelentett a feltámadás örömhírének közzététel továbbadása. Hiszen az emberként élő Mesterük mégoly rendkívüli tetteinek és tanításának közlésére elegendő volt a mindennapos, megszokott nyelvhasználat. Ám a feltámadás tényének és valóságának kifejezéséhez egy jelképekkel átszőtt, szimbolikus, de mégis világos nyelvezetre volt szükség. Ezáltal az evangéliumok megpróbálnak választ adni az emberiség legnagyobb enigmájának, a halálának eladdig megoldatlan problémájára. Megpróbálják szavakba foglalni és átörökíteni a szerzett bizonyosságot, ame-

lyet az utókor emberileg képtelen bebizonyítani vagy megtapasztalni. Céljuk egyértelmű: hirdetni fáradhatatlanul a nagy-szerű hírt - a halálnak nincs hatalma felet-tünk, nem jelenti életünk befejezését, hanem az új, a véget nem érő élet kezdetét. Jézus feltámadása a jövő jelképe - tudatos leszámolás a halál képtelenségével. Isten Fiának feltámadása túlmutat az emberi ész határain, túl az emberi tapasztalás lehetőségén, túl a higgadt megfontoltság elvárásain és reményein, túl minden logikus definíción. De gondolkodásunk meghatározója nem lehet csupán a krisztusi feltámadás tényének hitünk általi elfogadása, hanem sokkal inkább annak mondanivalóját kell tudatosítanunk: a Teremtő által létrehozott emberi mivoltunk akkor éri el a maga teljességét, ha nem elégszik meg a mindennapok által adott, szűklátókörű, apró vágyaink beteljesítésével, hanem igazi reményét és célját a földi életen túlmutató transzcendens, isteni dimenzióba helyezi.

4. A gondos és figyelmes asszonyok, akik fájdalmukban és csalódottságukban sem feledkeznek el Jézus testének bebal-szamosáról, húsvét hajnalán így tana-kodnak egymás között: „Ki hengeríti el nekünk a követ a sír bejáratától?” Néhány pillanat múlva azonban, megpillantván a sírt, látják, hogy a követ már elhen-gertették. S Márk - eltérően a másik három evangéliumtól - még hozzáteszi: „pedig igen nagy volt” (vö. Mk, 16, 1-8). Ez a régészileg is alátámasztható apró részlet - hiszen a kor szokásainak tökéletesen megfelelő temetkezési módról tanúskodik - számunkra egy közvetett üzenetet is hordoz. Márk, a fiatal tanítvány és mi, posztmodern emberek egyaránt felfe-dezhetünk egy jelentős szimbólumot az elhengerített kőben, mely igen nagy volt: egy igazi kő, egy áthatolhatatlannak tűnő valóságos fal választja el az embert a fel-támadástól. Ki tudja elmozdítani, meg-szüntetni ezt az akadályt? Csak és egye-dül Isten tud megszabadítani a halál ször-nyű terhetől, amely igen nagy sziklaként ránehezedik létünkre, az időben és térben eltöltött életünkre.

5. Jézus önmagát feláldozó halálával bizonyította emberszeretetét, feltámadá-sával pedig isteni hatalmát. Ebből a két forrásból merítjük keresztény hitünket, amely olajként táplálja reményünk mé-csesét. Ennek fényében tekintünk előre, mert „a világ csak előre tekintve érdekes, de ha így nézzük, szenvedélyesen lenyű-göző” (Teilhard de Chardin). Összintén kívá-nom az ÉLETÜNK minden kedves ol-vasójának, hogy fedezze fel az elhengerít-tett kő húsvéti üzenetét: Krisztus feltá-madt s vele együtt én is feltámadok! □

MINDEN OLVASÓNKNAK
KEGYELEMMESEL TELJES
HÚSVÉTI ÜNNEPEKET
KÍVÁNUNK

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Az Életünk? Már bele se nézek...

Egy Frankfurt közelében élő barátom felhívott telefonon. Figyelmembe ajánlotta, hogy ismerősei közül többen nagyon kritikusan nyilatkoztak az Életünk-ről. Az egyik egyenesen odavetette: „Már bele se nézek...” A főkérdés: a lap nagyon „papos”, folyton csak a pápáról, püspökökről, papokról van benne szó, meg egyházi eseményekről, amelyek senkit se érdekelnek. - Ha egy ilyen megjegyzés valóban sokak véleményét tükrözi, akkor el kell gondolkodni rajta és feltenni magunknak a kérdést: Jogosult-e ez a kritika? És mit tehetünk, hogy a lap érdekesebb, színesebb legyen, hogy olvasóink örömmel „nézzenek bele”? - A következőkben szeretnék lapunkról néhány háttéri információt szolgálni, amelyek segíthetnek egy tárgyilagos megítélés és ebből fakadó, építő kritika megfogalmazásában.

Kedves kritikus, nem-olvasó Előfizetőnk!

Gondolhatja, hogy kijelentése, miszerint „már bele se néz” lapunkba, valamennyiünket, akik immár évtizedek óta önkéntesen és lelkesen igyekszünk az Életünk-et olvasóink számára informatív, és egyben színese, érdekessé tenni, meglehetősen elszomorított. Elképzelhető, hogy ezeket a sorokat se fogja látni, ennél fogva alkalmunk se nyílik a párbeszédre. Mégis azt remélem, hogy akad valaki, aki felhívja rá a figyelmét.

Feltételezem, hogy valamikor látta az Életünk alcímét: „Az európai magyar katolikusok lapja”. Jóllehet ezen főként a Nyugat-Európában élő magyar katolikusokat értjük, a lap eljut mindenhol, ahol magyar katolikusok laknak: Magyarországra, Erdélybe, a Felvidékre, Kárpátaljára, a Vajdaságba, de más földrészekre, Észak- és Dél-Amerikába és Ausztráliába is.

Az előfizetők száma kétszégkivül csökkenő tendenciát mutat, ami arra ve-

zethető vissza, hogy a Nyugaton élő magyar katolikusok egy része hazatelepült, másik része az égi hazába költözött, a fiatal generációnak pedig az asszimiláció következtében, kevés a kapcsolata a helyi magyarsággal. Nem lehet persze kiárni azt sem, hogy egyesek azért szüntetik meg előfizetésüket, mert valamilyen okból nem tetszik a lap. Kifogásaikat, bírálatukat azonban nem szokták közölni velünk, pedig ez lenne az egyenes eljárás.

Az Életünk alcíme jelzi, hogy „katolikusok lapja”. Ebből következik vallási, világnézeti elkötelezettsége, vagyis mindával foglalkozik, ami a vallással, különösképpen a kereszténységgel, a katolicizmussal, az Egyházzal valamilyen téren kapcsolatban van, elsősorban e témakör magyar vonatkozásaival. Az Életünk nem hitbuzgalmi lap, de fontosnak tartja, hogy a keresztény lelkiiség, az ima- és szentségi élet kérdései hasábjain helyet kapjanak. Az Életünk nem politikai lap, de nem zárkozhatsz el egyház- és társadalompolitikai problémák taglalásától, bemutatásától. Kötelezőségének érzé, hogy tájékoztassa olvasóit mindarról, ami őket, mint magyarokat és katolikusokat közelebből érdekli. Az Életünk nem kulturális folyóirat, mégis előkerülnek benne a keresztény irodalom, művészet és kultúra értékei és méltatásuk. Folytatnánk azzal, hogy az Életünk rendszeresen beszámol lelkipásztoraink tevékenységéről, és azáltal, hogy bemutatja őket az olvasóknak, közelebb hozza őket. Vajon ez tenné a lapot „papos”-sá? Nos, az Egyház biztosan nem azonos a papokkal, de ők is hozzá tartoznak. Jézus Krisztus, aki az Egyházat létre hozta, azt akarta, hogy legyen, aki egész életét a híveknek szenteli, aki szolgálja őket az evangélium hirdetésével, a szentségek kiszolgáltatásával és mellettük álljon nehezségeikben; akkor hiba lenne az, hogy az Életünk róluk, munkájukról és gondjairól tájékoztat?

Hadd mondjam meg el azt, hogy hogyan jön létre az Életünk egy-egy száma. A lapot egy öttagú szerkesztőbizottság állítja össze: három világi és két pap. A világi szerkesztők tehát többségben vannak. Valamennyi évtizedes újságírói tapasztalatokkal rendelkező szakember. Egyikük se kap munkájáért, kicikkeiért semmi néven nevezendő fizetést vagy térítést. Ugyanez áll többi cikkírónkra, akik Nyugatról vagy Magyarországról, a Kárpát-medencéből dolgoznak be. Ez az önkéntes munka tette lehetővé, hogy az Életünk immár 36. évfolyamába lépett, minden külső támogatás nélkül. Egyébként a megjelent cikkek szerzőinek csak töredék része pap, tehát itt is a világiak vannak túlsúlyban.

Az elmondottak mindenesetre bizonyítják, hogy az Életünk hűségese alcíméhez:

Az európai magyar katolikusok lapja - tehát nem a papoké elsősorban, hanem mindenkié, aki magát magyarnak és katolikusnak vallja. Ezért lenne fontos, hogy olvasóink olvassák és sajátjuknak érezzék ezt a mi lapunkat, és hogy olvasók és szerkesztők közt párbeszéd alakuljon ki, közöljék észrevételeiket, akkor is, ha ezek kritikusak, sőt főleg akkor, mert szeretnénk olyan lapot a kezükbe adni, amelyet szívesen és haszonnal olvasnak, és ismerőseik, barátaik körében is megismertetnek. Mert egy lap léte vagy nem-léte felett az Olvasók döntenek.

Kedves kritikus, nem-olvasó Előfizetőnk! Nagyon bízom benne, hogy e néhány háttér-információ révén sikerült az Életünk-et egy kicsit közelebb hozni, és most már úgy dönt, hogy ezentúl „bele-néz” a lapba és Olvasóinkká válik. Ebben a reményben köszöntöm sok szeretettel.

Frank Miklós

A HIT ÉS A VALLÁS SZEREPE A GYÓGYULÁSBAN

Amikor valami fizikai vagy lelki problémánk van, nagyobb orvosi beavatkozás előtt állunk, mindannyian fohászunk: „Édes Istenem, segíts meg!” Még azoktól is hallhatjuk, akik nem járnak templomba, nem istenhívők.

A közelmúltban, mint karitás-önkéntes, egy előadassorozaton vettem részt, amelynek témája az Alzheimer-kór volt. 1906-ban Alois Alzheimer német ideggyógyász írta le, mint aggkori elmebetegséget. Előfordul fiatalabb korban is, de szerencsére ritkán. Röviden a betegségről annyit, hogy bizonyos kémiai anyagok hiánya miatt az agysejtek fokozatosan elpusztulnak, a beteg szellemileg leépül, fizikailag legyengül, és lassanként teljesen környezetétől függővé válik.

A betegség oka még ismeretlen, 65 év felett a lakosság 5%-a, 80 év után 20%-a, 90 év felett 30%-a van érintve. Gyógyítani nem tudják, de gyógyszerekkel lehet stabilizálni az állapotot. Ezért fontos, hogy a betegségre minél korábban feljegyjenek. Csak többszöri alapos vizsgálat alapján tud a szakorvos diagnózist felállítani, mivel sok (kb. 70) más elmebetegségnek van hasonló kezdeti tünete: az emlékezet gyengülése, a beszéd zavarossága, mozgási zavarok, eltéved az ismert úton, nem ismeri fel a már ismert személyeket, figyelme, érdeklődése csökken. A második fázisban: depresszió, agresszivitás, apátia (magába süllyed), üldözési mánia, mozdulatait nem tudja irányítani, izgatottság.

Az előadó beszélt egy bizonyos Claude Couturier-ről, akit 49 éves korában ért ez a betegség. Amikor az orvos közölte vele a diagnózist, naplót kezdett írni, ami 1999-ben könyvként megjelent „Puzzle, journal d'une Alzheimer” (Puzzle, egy Alzheimer-es naplója) címmel. Ebből a könyvből tudtam meg, hogy írója hívó volt, vallását gyakorolta, ami neki sokat segített a betegség fejlődésének elviselésében. Tudatában volt, hogy szellemi és fizikai képességeinek csökkenésével terhére lesz családjának és ez állandó gondot okozott neki.

Hallgassuk meg, hogyan fohászott: „Istenem, szabadíts meg engem! Uram, gyere gyorsan segítségemre! Gyere gyorsan mellém! Segítségem és biztonságom Te vagy, Uram, ne késlekedj! Kérlek Téged, add vissza az egészséget, az örömet, hallgasd meg imámat, legyél figyelmes, amikor Hozzád könyörgök!” Majd így fejezte be: „Nem tudom már, milyen zsolár ez, sem azt, hogy valóban így van-e, de ez az egyetlen ima, amit pillanatnyilag el tudok mondani.”

A könyv végén felteszik a kérdést dr. Michele Micrának, aki az említett betegségek egyik kiváló specialistája, mi a szerepe a hitnek és a vallásnak egy Alzheimer-kóros beteg életében. Ő így felelt: „Megfigyelték, hogy a hit és a vallás gyakorlása igen gyakran hozzájárul a betegek fizikai és szellemi állapotának fenntartásához, sőt javulásához, súlyos aggkori elmebetegségek esetében is. Mert a vallás gyakorlása elősegíti a társadalmi csoporthoz való tartozás tudatát, és ez feltétlenül elősegíti és megőrzi az én-tudat egységét - én ennek a csoportnak a tagja vagyok, én itt Valaki vagyok. Az imák emlékeztetnünk arra és a ritus követése

lassítja a szellemi képességek elvesztését. A vallásosság, a hit igen fontos támasza a beteg és környezete, valamint az ápoló-személyzet számára is.”

Ma már tudományosan megállapított tény, hogy a vegetatív, azaz akarattól függetlenül működő idegrendszer és az ideg-hormonális regulációja nagymértékben függ az ember lelkiállapotától. Ezt befolyásolja az is, hogy hiszünk, és akiben hiszünk, attól remélünk. Az élet nehéz, sokszor kilátástalannak tűnő helyzetekben szükségünk van a hitre. A hit és annak következménye a remény, segít minket, hogy szeretettel forduljunk a betegek felé, és nekik is átadjunk ebből valamit. A remény és nem a betegség kell, hogy vezetőnk legyen.

Várai Irén, Genf

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra
1.

Imádkozunk, hogy a szent rendek különös gondallal ököleltessék följöleik alapos felkészülését és a felszentelt folyamatok képességét.

A világ napról napra változik, fejlődik, bonyolódik, a problémák, feladatok is változnak. Gyakran egészen váratlanul éri az egyházi vezetőket is olyan meglepetés, hogy nem, vagy alig ismert helyzetben, hirtelen kell állást foglalni, dönteni. Mégpedig lehetőleg helyesen. Ehhez komoly, széleskörű felkészülés, szakképzés szükséges, nemcsak a teológiai tárgyakból, hanem az élet számos területéről. Ha arra gondolunk, hogy 1955-ben, pl. felépítették a Svábhegyen (Budapest) az első televíziós adóállomást Magyarországon, hogy csupán egy programot sugározhasson fekete-fehérben, akkor ezzel ellentétben, ma száznál is több programot láthatunk, egyik adóról a másikra kapcsolva. Minden program színesben fogható. Mennyit fejlődött csupán ez az egy terület ötven év alatt!

A tudomány világa állandóan fejlődik minden területen. Például néhány év alatt megfejítették az emberi sejtek, a gének összetevőit és építőköveit, az egyes építőelemek funkcióit. A kutató intézetek tovább dolgoznak a génáttörés felhasználására történő gyógyítás érdekében. A lelki betegségek megismerése és felismerése segíti a felszentelt munkáját is (a gyógyításra az orvosok hívatottak).

A Szentlélek minden évszázadban létrehoz közösségeket, új rendeket, amelyek a gonosz problémáira a Lélek útmutatásával keresnek - és találtak -, válaszokat azok számára, akik nyitottak az égi útmutatás befogadására.

Az előlőrők felelőssége, hogy a lelkiiséget elmélyítsék, megújítsák és fejlesszék. Imádkozunk értük!

2.

Imádkozunk, hogy a zsinat missziós határozata (Ad Gentes) a keresztény közösségekben elmélyedő tárgya, a rendes lelkipásztorok és terén pedig a szilárd elkötelezés vezérlő eszménye legyen.

Sok egyházi közösség tagjai úgy vélik, az evangelizálás a távoli országokban a helyi egyház dolga. Hiszen ők ismerik a helyi nehezségeket és körülményeket. Ez igaz, de imádságainkkal, többet tehetünk értük, mint gondolnánk. Ha Jézus szavairól emlékeztünk és a távoliakat is belevonjuk, akkor szinte érezzük a szolidaritást velük. Egy-egy videófilm is feljuttatja helyzetüket. Egy missziós páter vagy fráter képekkel illusztrálta munkájukat. Segítsünk nekik. Így létre jön a testvériség közöttük és közöttünk.

Fejős Ottó

Ibolyaszedés

Valamikor a fiatalok egyik tavaszi kedvtelése volt az ibolyaszedés. Milyet lehetett, kirándultunk a közeli erdőbe. No, nem volt ez - mármint az ibolyaszedés - valamely hatalmas időtöltés. Abból is kiteszik, hogy fiúk-lányok együtt bolyogtak a rügyező erdő, ki-ki a párjával. Othon pohárban illatozott az ibolyák egy-két napig, aztán elhervadtak, illatuk is elpárolgott, ahogy minden kirándulás emléke egyszer elillan. - Az ibolya a szerénység privilegizált szimbóluma. Madách komikus színpadi lárványából, „Az ember tragédiájá”-ból, a londoni vásár hatott meg: a virágáruslány a versikéjével: „Kis ibolyám mind elkeltek / Majd újak síromon teremnek” - rebegi halkán a lányka, s aztán a többiek után, ő is a sírba alá.

Szamosi József

ÚJ EVANGELIZÁCIÓ A VILÁGVÁROSOKBAN

Az ezredforduló jubileumi szentév folyamán Schönborn bécsi, Policaro lisszaboni, Dannelles brüsszeli és Lustiger párizsi bíborosok úgy döntöttek, hogy II. János Pál pápa felszólítását Európa újravallásáról, egyházmegegyezéséről, sajátosságainak megfelelően kívánják előmozdítani. A négy világváros több évszázados, sajátos, keresztény kulturális örökséggel rendelkezik, de az utolsó 50 évben olyan kozmopolita jellegűt öltött, amely egy újfajta urbanus evangelizálást tesz szükségessé. Párizs minden szempontból missziós területé vált. Egyre több katolikus szülő nem keresztelteti meg gyermekét és a hit-tanra beiratkozó gyerekek száma szünetelen csökken. Erre utalt II. János Pál pápa az év februárjában, amikor „ad limina” látogatásra fogadta Ile-de-France püspökeit: „Jaj nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!” (1 Kor 9, 16).

A világvárosok evangelizálására és a katolikus identitás újra megfogalmazására Bécs tette meg az első lépést egy sikeres nemzetközi kongresszussal 2003 májusában. Ebben az évben Párizson a sor, folytatja Lisszabon (2005), majd Brüsszel (2006). Ehhez csatlakozik elsőnek Budapest (2007) és várhatóan majd a többi világváros is. Ennek megfelelően, a szokásos nagybőjti konferenciákat a Notre Dame székesegyházban, az említett világvárosok bíborosai, érsekei tartják a nyolc boldogság útja: „Mi az, mi embert boldoggá tehet?” címszó alatt. Március 21-én, nagybőjti 4. vasárnapján, Erdő Péter bíboros, magyarországi prímás, érsek emlékedése: „Boldogság, de milyen áron?” A fiataloknak lehetőséget biztosítottak arra, hogy a bíborosokkal találkozzanak.

A nagybőjti konferenciák nyitánya a párizsi egyházmegye evangelizációs programjának, amely Mindenszentekkel fejeződik be. A közte levő időt főleg gyerekeknek és fiataloknak egészíti ki kisebb-nagyobb rendezvényekkel. A cél az, hogy Minden-szentet üzenete felédesse ne merüljön a halottak napját megelőző héten domináló pogány Halloween kultusszal szemben.

Molnár Ottó, Párizs

HOGYAN VÉLEKEDNEK MINDSZENTY BÍBORSRÓL RÓMÁBAN?

Megemlékezések Mindszenty József hercegprímásról

Negyedik rész

Isten szolgálja, Mindszenty József bíboros születésének 110. évfordulója 2002. március 29-én volt. A Pápai Magyar Intézet és a római magyar hívek közössége május 11-én 18 órakor kezdődő szentmise keretében emlékezett meg erről a Santo Stefano Rotondóban. A szentmisét Edmund Casimir Szoka bíboros, Vatikán Állam Kormányzóságának elnöke mondta. Meghívására az adott alkalmat, hogy 2002. március 1-én részt vett Budapesten, a Magyar Nemzeti Múzeumban „A magyar kereszténység ezer éve” c. kiállítás megnyitásán. A szentmise elején felolvasásra került Paskai László bíboros hozzá intézett levele, amelyben köszönetét fejezte ki hőseik elődjéért végzett imádságért, illetve köszönetet mondott mindazoknak, akik a boldoggá avatásáért fáradoznak, hangsúlyozva, hogy tanúságtétele nem csak a magyar egyházzal, hanem az egész világ-egyházé is.

SZOKA BÍBOROS homíliájában, mennybemenetel ünnepének előestéjén, mely ünnep - szavai szerint - Krisztus teljes megdicsőülését állítja elénk, az ünnep titkának kifejtését követően, Mindszenty bíboros alakjára irányította a figyelmet. Emlékeztetett az emberre, a keresztényre és az Egyház pásztorára, mert Mindszenty bíboros Krisztus és az Ő evangéliumának csodálatos példáját tanúsítgatója. Beszédében a bíboros ismertette az életútját. Történelmi szerepéről kifejtette: főegyházmegyeje és az egész magyar Egyház iránti súlyos felelőssége tudatában felvilágosult értelemmel és rettenthetetlen bátorsággal fáradozott az Egyház jogai, szabadsága és a keresztény élet védelmében, minden olyan kísérlettel szemben, amely megpróbálta lefokozni az Egyház jelenlétét és társadalmi hatékonyágát, és ezáltal papok és hívek számára biztos és megbecsült támaszá vált. Látni a megtörésre latba vetett minden haszontalan kísérletet, a kommunista rezsim 1948. december 26-án, Karácsony másnapján letartóztatta és szegényletes kirakatpernek vetette alá. A per alatt a bíboros hallatlan fizikai és pszichikai erőszakot szenvedett. Ezek mind arra irányultak, hogy aláássák erős erkölcsi és lelki erejét és ezzel elérjék a koholt vádak beismerését. Az ezekben az időkben készült fényképek - elsősorban szemének tekintete révén - nyilvánvalóan megmutatják annak a súlyos erőszaknak a pusztító következményeit, amelyek főként szellemi képessége és akaratára hatottak. Szoka bíboros felidézte Mindszenty hercegprímás hosszú kálváriáját is, amelyet az amerikai nagykövetségen szenvedett el a házi őrizet okozta elszigeteltség miatt, majd utalt arra a fájdalomra is, amellyel a pápa iránti engedelmessegből elfogadta, hogy akarat ellenére elhagyja hazáját. Nagy áldozatot jelentett számára VI. Pál pápa döntése, amellyel az esztergomi érsekséget távollétében üresnek nyilvánította.

A Vatikán Kormányzóságának elnöke beszédében megemlítette személyes emlékeit is, miszerint 2002. február 28-án Esztergomba látogatott, ahol fölkereste a székesegyházat. A bazilika kriptájában az Egyház nagy hőseinek sírjával szemben letérdepelve, mélyen megindultan imádkozott. Véleménye szerint Mindszenty tanúságtétele nemcsak a keresztény élet hűségében és a lelkipásztori szolgálat nagylelkűségében áll, hanem a konkrét fizikai és erkölcsi vértanúságban, amelyet a kereszt valósága közvet-

len közelről érintett. Ezért azt mondta, hogy Mindszenty bíboros „példaértékű helytállása miatt, amelyet súlyos körülmények között tanúsított az Egyház javára, azt kívánja, hogy a boldoggá avatási eljárása, amely néhány éve már folyamatban van, minél előbb kedvezően záruljon le.” Végezetül a bíboros idézte II. János Pál pápa egyik imáját: „Esztergom rendíthetetlen bíboros érseke magasztos érények példáját adta a katolikus világnak. Egy nagy lelkipásztor méltóságával hordozta a fejére helyezett töviskoronát: olyan magasztos egyházi személy emléket hagyta így ránk, aki hosszú éveken át tudott imádkozni és szenvedni népéért.”

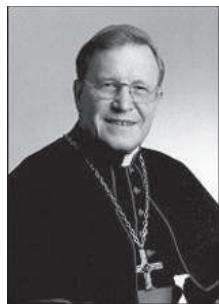
Dr. Németh László
olaszországi főlelkész

Walter Kasper bíboros és

II. Alekszij, Moszkva és minden ortodox pátriárkájának találkozójáról

Walter Kasper bíboros, a Keresztény Egység Elősegítésének Pápai Tanácsa elnöke február 17-e és 25-e között látogatást tett Moszkvában a helyi katolikus püspökök meghívására. Útja során Kasper bíborost fogadta rezi-denciáján II. Alekszij, Moszkva és minden oroszok pátriárkája (cikkünkben a jobb oldali kép), továbbá megbeszéléseket folytatott az orosz ortodox egyház külföldi egyházi kapcsolatokért felelős vezetőjével, Kirill metropolitával.

Rómába visszatérve Kasper bíboros a Vatikáni Rádióknak adott interjúban értékelte utazásának

eredményeit. Kifejtette: köztudott, hogy az orosz ortodox egyház és a katolikus egyház között súlyos feszültségek húzódnak. „Ennek a látogatásnak az volt a célja, hogy egy hosszúnak ígérkező úton megtegyük az első lépést. Ez a lépés fontos volt, mert némileg megígért a két egyház között. Az eszmecsere során néhány döntés született: pl. vegyes bizottságot hoztunk létre, továbbá elhatároztuk, hogy együttműködünk európai kérdésekben, valamint felsőoktatási és teológiai síkon.” A főpásztor figyelemztetett: különbsé-

get kell tenni a hierarchia és a nép között. Az ortodox egyházi vezetés álláspontja meglehetősen merev és olykor nagyon kemény, de most kezd nyitnival lenni. „A nép, a hívek magatartása nem mindig azonos a vezetékével és nem egységes, ám sok olyan ortodox keresztényvel találkozom, aki szeretné az együttműködést, a közösséget, az egységet és főként, aki nagy tisztelettel tekint a szentatyára. A jelenlegi pápa ugyanis nagy megbecsülésnek örvend a katolikus egyházon kívül is, így Oroszországban is. Ám számolnunk kell a történelmi terhelekkel: az ezeréves megosztottság, a bizalmatlanság, a pszichológiai kötöttségek megéltével. A dogmatikai ellentétek között első helyen szerepel Róma püspökének primátusa, elsőbbsége, továbbá konkrét vádak, mint pl. az ún. prozelitizmus és az uniódusok, az ukrainai görög-katolikus egyház kérdése. A tárgyalás során mindezeket a problémákat megvitattuk.”

A moszkvai látogatás konkrét eredményeit ismertette Kasper bíboros kiemelte: vegyes bizottságot hoztak létre, amelynek az lesz a feladata, hogy vizsgálat tárgyává tegye az ortodox egyház prozelitizmusát, térítéssel kapcsolatos vádjait és siralmait. Ott, ahol ezek igaznak bizonyulnak, megoldást kell találniuk és közös viselkedési formákat kell kialakítaniuk. Ez az első kérdés és ez nagyon fontos lépés volt.

A második: az európai együttműködés kérdése. A két egyház ugyanis ugyanazokból a humánus

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Takács Pál

Takács Pál Nagyváradon született 1952. január 8-án. Takács István és Ag-

god Irma Gabriella r. k. szülei második gyermeke. Elemi iskoláit, 1967-től gimnáziumi tanulmányait Nagyváradon végezte, a „4-es számú líceumban”, a volt premontreai gimnáziumban.

Az érettségi megszerzése után, 1971-ben felvételt nyert a gyulafehérvári teológiára, a Római Katolikus Hittudományi Főiskolán

tanult, ahol a sikeres vizsgák után, 1977-ben abszolutúriumot szerzett.

1977. június 19-én dr. Jakab Antal püspök szentelte pappá a gyulafehérvári székesegyházban a Nagyváradai egyházmegye szolgálatára.

Plébános volt 1977. augusztus 1-től Szalárdon, 1978. október 1-től Békényen, 1979-től Tenkén, 1988. november 1-től Hegyköztőlteleken.

Templfi József főpásztori engedéllyel 1990. szeptember 15-től németországi magyar lelkipásztori szolgálatot vállalt, és Franz Kamphaus limburgi megyés püspök kinevezte a Majna-menti frankfurti Katolikus Magyar Egyházközség vezetőjének „plébános” címmel, egyben a Limburgi, Mainzi és Fuldai egyházmegye területén élő katolikus magyarok lelkipásztorának. Azóta havonta egyházközségi körlevéllel értesíti a három egyházmegye területén élő híveit a magyar közösség életéről és rendezvényeiről. 800 példányban megjelenő körlevele 14. évfolyamánál tart. Lelekipásztori munkája révén megteremtette a magyar csoportok egységét és együttműködését Frankfurtban.

1992-től írja az Életünk „Fiataloknak” című rovatát, „Pál atya” néven.

2000-ben Templfi József püspök kinevezte „tb. esperes”-nek.

Magyar szentmiseket tart rendszeresen:

Mainzban: minden hónap 1. vasárnapján 12.15-kor, a S. Emmeran templomban, Emmeranstr. 15;

Wiesbadenben: minden hónap 2. vasárnapján 11.00 órakor, a Wiesbaden Nordenstadt, Christ König templomban, Borkenstr. 4;

Frankfurtban: minden hónap 2. és 4. vasárnapján 15.30-kor, a S. Raphael templomban, Ludwig-Landmann-Str. 365;

Giessenben: minden hónap 3. vasárnapján 10.30-kor, a Caritas Altersheim kápolnában, Frankfurter Str. 44.

Darmstadtban: minden hónap 4. vasárnapján 10.45-kor, a Darmstadt-Griesheim, Hl. Kreuz templomban, Friedrich-Ebert-Str. 58.

Érdeklődni: Takács Pál plébános, Katolikus Magyar Egyházközség - Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt am Main, Tel: 069 - 24 79 50 21, Fax: 069 - 97 78 26 84, E-mail: patak@imail.de Honlap: www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

Cserháti Ferenc

Köszönt e vers, te váltig visszatérő
Föltámadás a földi tájakon.
Mezők smaragdja, nap tüzeben égő,
Te zsendülő és zendülő pagon!
Köszönt e vers, élet, örökön élő,
Fogadd könnyektől harmatos dalom:
Szívemnek már a gyász is röpke álom
S az élet győzelem az elmúlson.

Juhász Gyula (1883-1937)

és keresztény értékekből merít, és az egyre szekularizálódó Európában szükség van közös tanúbizonyságra. A harmadik kérdés: az oktatási és teológiai együttműködés, amelynek keretében tanárok és hallgatók cseréjére kerül sor. Ennek a hosszú lejárátú tervnek egymás kölcsönös megismerése a célja, új mentalitás és gondolkodásmód kialakítása. Az ortodox egyház teológiai akadémiaján rendkívül szívélyes fogadtatásban volt részem.

A bíboros hangsúlyozta: az élet értéke, a művi vetélés, a homoszexualitás, a válás, az eutanázia kérdésében azonos álláspont van a két egyház, vonatkozási pontjaik ugyanazok az értékek. Itt evangéliumi értékekről van szó és az ortodox egyház ezen a területen ragaszkodik az Evangéliumhoz. „Máskülönben Oroszország szeretne befolyásra szert tenni Európában és ez nem lehetséges az orosz ortodox egyház, valamint az ortodox egyház és a Szentek együtteműködése nélkül, főként Nyugat-Európában. Mi nagyon örülünk ennek a politikai és etikai téren megvalósuló együttműködésnek” - mondta végül Walter Kasper bíboros. VR/MK

Gyermekeknek

HÚSVÉTI BOLDOGSÁGOK

Apu még kifűj egy pár tojást, amíg anyu és én kikeverjük a színeket... és már kezdődhet is a húsvéti tojásfestés.

A tojásfestés mellett még számos más húsvéti népszokást ismerünk. Közülük bizonyára a locsolás, a tűz- és ételszentelés a legismertebb. De miért pont húsvétkor kell a hímes tojás és a locsolás?

A válasz egyetlen, kicsiny, de hihetetlenül fontos szóban rejlik: ÉLET! Húsvétkor keresztény életünk tele van boldogsággal. Mindannyiunk szeme láttára újjá születik a természet, leküzdí a hideg telet és új, színesebb ruhába öltözve életre kel.

De a kereszténység legnagyobb öröme mégis csak Jézus feltámadása! Győzött a gonosz, a rossz, a bűn, és mindezek előtt a halál fölött. Ezzel példát adott, hogy mi is győztesek lehetünk gyakran lehetetlennek tűnő feladataink megoldásában.

Fiataloknak

KEMÉNYSZÍVŰSÉG

„Harmadnapon feltámadt, az Írások szerint” (1 Kor 15, 1-8) - vallja Szent Pál. Ez hitünk lényege. E nélkül hiábavaló, értelmetlen kereszténnyé, hívóvé lenni. Ha Jézus nem támadt fel, visszatér a múlt, amelyben a bűn és a halál volt az utolsó szó... De ki állítja, vallja mindezt?

Ismerjük őt, Saul, aki már suhancként megpróbálta hasznossá tenni magát az első hitvallók üldözésében, kiirtásában. Karja még gyenge volt követ ragadni István megkövezésekor, de legalább vigyázott a nekigyűrűközötték ruháira. Gyűlölettel elvakultan, lihegve vágatott Damaszkusz felé, azzal az eltökélt szándékkal, hogy vesszen mindenki, aki meri kiejteni a száján a hitvalló szót: feltámadt! S ekkor ütközik bele Jézus szelíd jóságába: „Saul, Saul miért üldözel engem?” Miért is?...

Hinni a feltámadásban - akkor is, ma is - nagyon sokak nehezére esik. Jézus akkor így nevezte őket: keményszívűek. Az eredeti görög szövegben ez így áll: Cardiosklerose (Mt 16, 14). Ismerünk

Jézus az ÉLETET választotta. Ezt választjuk mi is. Piros tojásokkal, szépen díszített barkaágakkal szépítjük környezetünket, ápoljuk vig húsvéti szokásainkat otthonunkban és a cserkész táborban. Nem feledkezünk meg bensőnk „szépitéséről” sem. Nap mint nap törekszünk a bűn és a gonosz elkerülésére és embertársaink életének boldogabbá tételére. Ha pedig ez olykor-olykor nem sikerül, akkor se lankadunk, hanem tovább küzdünk céljaink megvalósításáért. Ebben segít a szent gyónás is. Öszintén felvallálva, megbánva bűneinket, Jézus újra megtisztítja lelkünket, egész lényünket. Ezért javasolom mindenkinek a húsvéti szentgyónást. Kíváncok kellemes húsvéti ünnepeket, hasznos és vidám szünidőt, sok erőt a kitűzött célokhoz, sok vidám percet a tojásfestéshez és barkaácsoláshoz!

Kucsra Ági

egy hasonló orvosi kifejezés is: Arteriosklerose. Ebben az esetben az erek elmeszesednek, beszűkülnek, a véráramlás csökken az agyban, a végtagokban. A következmények súlyosak, életveszélyesek... Jézus szava ezt jelenti: szívetek kemény, mozdulatlan, merev, azon már alig szívárogoz az élet áramlata... Nem csak a két szó, a lényeg is hasonló...

Jézus mindig őrgalmas szemmel tekintett a betegek, a szenvedők, a halálra várókra. Erre a betegségre: a keményszívűsége, valahogy nem találja a gyógyító szert, a megoldást. Ebben az esetben ők a hibások, okai betegségüknek. A feltámadás életet ad, nem engedik szétáramlani szívükben... De talán mégis van remény a gyógyulásra. Egy olyan megdöbbentő találkozás az Úr gyógyító jóságával, amely a kételkedő Tamással, a csaldótt emmauszi tanítványokkal történt. És Saullal a damaszkuszi úton, elterülve az út porában! A keményszívű Saul - Pállá, a szeretet hitvalló apostolává formálódott.

Pál atya

SZEVASZTOK!

Pár éve még ismeretlen volt, hogy szentmisén a pap felhívására a béke jelenként kezet fogjanak egymással a jelenlévők. Azóta ez a gesztus szép szokássá vált. Bevallom, ez számomra időnként lelkiismereti gondot is jelent. Szégyen ide, szégyen oda, bizony, a békesség, a megbocsátás gyakorlása akadályokba ütközik.

Időnként nehéz nyugodt arccal és nyugodt lelkiismerettel megélni a hétköznapi napokat. Mindenesetre próbálkozom, több-kevesebb sikerrel. Egy-egy ilyen megbocsátás nem mindenkinek tetszik főleg, ha egy közösséget érint. Természetesen a fordítottja is igaz, amikor a harag uralkodik el az emberen, s aztán ebből nem tud kilépni. Hetente a Szentmise évrészt fel bennünket, hogy szeressük egymást.

A közelmúltban véletlenül fültanúja voltam egy beszélgetésnek. Egy hölgy pár napja vesztette el hitetlen 65 éves férjét. Ecsetelte, hogy az utóbbi időben párjával nagyon türelmetlen volt. Érezhető volt részéről a megbánás, de mindez már késő bánat.

Tovább folytatódott a diskurzus, és kedves történeteket elevenítettek fel. Akadt a jelenlévők közül, akinek a

könnye is kicsordult. Az özvegyasszony meglepetésemre a jelenlévőknek azt mondta: a jelenlévőknek azt tanácsolom, legyen türelmes!

Amikor elveszítjük embertársunkat, aki közel állt hozzánk, lelkiismeretünk megszólal, büntudatunk felerősödik. Vajon mindent megtettünk-e? Miért nem voltunk több szeretettel egymás iránt?

Nekünk még van lehetőségünk a megbocsátásra, szeretetre. Érdemes gyakorolnunk, hiszen a jutalmunk, egyben végső célunk az örök boldogság. Ezért is jó, hogy hétről-hétre a szentmisén ezt gyakoroltatják velünk.

Pár sorral előttem ülő idősebb hölgy, amikor az atya felszólított bennünk a kézfogásra, a körülötte, előtte, háta mögött lévővel kezet fogott, majd felénk fordulva, akik távolabb voltunk tőle, mosolygva, az egyik kezét felemelve, csak annyit mondott: Szevasztok!

Egyéni, de őszinte kifejezőmódja a gesztus a szeretetnek, amelynek természetesen mi ott, és akkor, mindannyian örülünk.

Lám, a béke és szeretet nem kér többet, csak őszinteséget és tisztaságot.

Varga Ákos, Balatonkenese

GIBSON
KRISZTUS-FILMJÉRŐL

Luca Pellegrini atya jegyzete

A „Passió” hamvazószerdai bemutatóját feszült nemzetközi várakozás előzte meg. Az Amerikai Egyesült Államokban több ezer moziban vetítették Mel Gibson filmjét, amely Krisztus földi életének utolsó 12 óráját mutatja be a Getsemáne-kerttől keresztthalálig, rövid jelenettel utalva a végén Urunk föltámadására. Ahogyan arról már széles körben értesülhetett mindenki a sajtóból, a több mint kétórás film igen realiztikusan ábrázolja Jézus kinszenvedését, az őt ért véres erőszakot, a fájdalmat. A premier hatalmas sikert aratott, külföldi források szerint minden idők ötödik legnagyobb bevételű filmjéről van szó. Olaszországban és Magyarországon áprilistól látható a film, amely mind szakmailag, mind művészi ábrázolásában megosztja a kritikusokat. Sokan azzal vádolják a rendező Mel Gibsont, hogy Krisztus szenvedéséért és kínhaláláért a zsidókat vádolják majd, ami antiszemita megnyilvánulásokhoz vezetett.

A Passió vatikáni sajtóbemutatója után az olasz „Filmművészet” c. folyóirat filmkritikusa, Luca Pellegrini atya, a Kultúra Pápai Tanácsa volt munkatársa főolvasztá jegyzetét a Vatikáni Rádió szerkesztőség ülsőén. Ebből közlünk részleteket az alábbiakban:

Bár hitbéli problémákat nem vet föl a film, az erőszak ilyen mértékű vizuális ábrázolása más megvilágításba helyezheti Istennel való kapcsolatunkat, hiszen egy megvert, megkorbácsolt, megkínzott, kígyólyolt és keresztre feszített Istennel találkozunk a filmben. Ebben az értelemben a film Jézus forradalmi ábrázolásának tekinthető: amennyiben a kereszt botrányát és az azt megelőző órák fájdalmát hihetetlen intenzitással vetíti elénk. Gibson a hitvédők XXI. századi ruháját ölti magára, amikor - modern Tertullianusként - szembehelyezkedik a mai hitetlen és figyelmetlen korral, amely fizikailag is távol tartja magát a szenvedő Istennel való közösségtől. Ugyanúgy, ahogy az Ősegyház első atyái szembehelyezkedtek a pogányokkal, a filozófusokkal.

A történet elbeszélésének hitelességét fokozza a nyelvhasználat, ugyanis a szereplők kizárólag latinul és arám nyelven beszélnek az egész film során, a párbeszédek feliratokkal látták el. Ez önmagában is nagy kihívást jelentett az ősnézsek számára, akik kitűnő alakítást nyújtanak a filmben. Rendkívül megkapó a megtört szívű anya, Mária szerepét játszó, zsidó származású, román színésznő, Maia Morgenstern játéka. Nem kevésbé nagyszerű a Fiú, Jim Caviezel alakítása, aki a hagyományos ikonográfia szerint, szeretettel öleli magához keresztjét, s aki fölfedi előttünk a pásztor és egyben a szepőlétlen Bárány arcát, amelyre - bámulatos képi megjelenítéssel - visszahull a világ és a történelem összes bűne. A Keresztúton elkíséri Őt Mária Magdolna - akit az olasz Monica Bellucci alakít - és János. Júdást pedig átkokat kiáltó gyereksapat kíséri öngyilkosságának színhelyéig. Pilátust lelkiismerete gyöttri, amelyet azonban az államérek hamarosan legyőz. Felesége megpróbálja értelmezni álmát és egy meghatározó jelenetben egy vásznot ad át Máriának, amivel majd ő, Fia - 25 percig tartó ostromozása során - kiserkent vért törli föl.

A kegyetlen római legionáriusok ábrázolása is sokkoló, bár történelmileg föltételezhető, lévén, hogy a nehezen kordában tartható Palesztinában kellett szolgálatot teljesíteniük. Az antiszemitizmus keltésének vádjára reagálva Luca Pellegrini atya elmondta: a mozinéző ál-

talában automatikusan azonosítja magát a jó szerepével és szembehelyezkedik a vásznon ábrázolt rosszal. Ilyen értelemben elképzelhető, hogy valaki a rómaiak és a zsidók filmbéli magatartását ellenérzéssel fogadja. Ám a keresztény hit lényege éppen abban a meggyőződésben gyökerezik, hogy Krisztus azért jött a földre, hogy szenvedése árán megváltsa a világot bűneitől. Tehát a II. Vatikáni zsinat tanítása szerint Krisztus haláláért nem lehet felelőssé tenni a zsidókat. A hívó katolikus rendező, Mel Gibson is elhatárolódott az antiszemitizmustól.

A nagyjóti időszakban bemutatott film hozzájárulhat hitünk megtisztításához, annak keresztényibb tételéhez. Nem rejti véka alá, milyen nehézségeket kellett kiállniuk a keresztényeknek a történelem folyamán. Visszavezeti a nézőt a kereszt botrányához; ahhoz a keresztéhez, amely Isten bölcsessége, szeretetének, a bűn és a halál fölött aratott győzelmének mérhetetlen jele.

II. János Pál pápa a film megtekintése után azt nyilatkozta, hogy dogmatikai problémákat nem vet föl a film, az Evangélium hiteles és realiztikus ábrázolásáról van szó; ugyanakkor az is köztudott, hogy a szentatyja nem nyilvánít hivatalosan véleményt művészi alkotásokról. VR/MK

LÁTNÍ SZERETNÉNK...

II. János Pál pápa...

Folytatás az 1. oldalról

az önző, narcisztikus szeretettől, és megnyílna a másik ember felé, eljutott az érzelmi szeretettől a hatékony szeretetig. Jézus ilyen lángoló szeretettel és belső szabadsággal tanít minket arra, hogyan lássuk meg őt a másik emberben. Ezen az úton Boldog Kalkuttai Teréz anyja kiemelkedő példa, akinek „névjegykártyáján” ez állt: „A csönd gyümölcse az ima, az ima gyümölcse a hit, a hit gyümölcse a szeretet, a szeretet gyümölcse a szolgálat, a szolgálat gyümölcse a béke”. Üzenetében a szentatyja leszögezi: ez a Jézussal való találkozáshoz vezető útvonal, de arról sem szabad megfeledkezni, hogy Krisztussal az egyházban való jelenléte révén is találkozni lehet, őt itt is fel kell ismerni.

„Nem szabad meglepődnötök, hogyha utatokon a kereszttel is találkoztok - Jézus maga mondta: a búzaszemnek a földbe hullva el kell halnia, hogy bő gyümölcsöt hozzon. A szeretet végül mindig erősebb a halálnál. A kereszt nem a gyengeség, hanem a szeretet jele, amely által elnyerhetjük az üdvösséget. Ezért is bíztam az 1984-es Szentévi végén a fiatalokra azt a nagy fukeresztet, amely azóta a világ számos országát bejárta már” - emlékeztetett II. János Pál pápa. Ezen esemény 20. évfordulóján a kereszt Berlinből egész Németországon át Kölnbe fog majd vándorolni, ahol a következő évben lesz az ifjúsági világtalálkozó. Felidézve akkori szavait a szentatyja újból a fiatalok felé fordul: „Vigyétek el a keresztet a világba, mint az Úr Jézus szeretetének jelét, és hirdessétek, hogy csak a meghalt és feltámadt Krisztusban van üdvösség és megváltás!”

Kortársaitok azt várják tőletek, hogy annak tanúi legyetek, akivel találkoztatok, s aki életet benneteket. A hétköznapi életetek az Evangélium hirdetői, mint Fülöp és András, akik eleveztek a görögöket Jézushoz: Isten felhazsnálja az emberi barátságot, hogy a szíveket az isteni szeretet forrásához vezesse. Éreztétek az evangélizálás felelősségét - írta még a szentatyja, végül pedig a Szűzanya oltalmába ajánlotta a fiatalokat, aki szüntelenül Fia arra szemlélésének szentelte magát, majd apostoli áldását adta rájuk. VR/MK

Londoni levél

ATEIZMUS-ÓRA
AZ ANGOL ISKOLÁKBAN

A brit kormány úgy érzi, hogy az iskolai vallásoktatást időnként épp úgy kell kell vizsgálni, mint a történelem-tanítást vagy a tornaórát. Létezik egy igen hosszú nevű közoktatási szerv, amely arra hivatott, hogy szabályozza, mit tanítanak az angol iskolákban. A hivatal munkatársai haladni akarnak a korral. Jelenleg a vallásoktatással az égvilágon semmi baj sincs, a szigetország változó faji összetételének megfelelően, épp úgy vannak keresztény, mint iszlám, vagy hindu hittanórák. De a tanügyi okosok szerint ez nem elegendő. A jövőben órák adandók ateizmusból, s mellesleg humanizmusból is. Tehát a nem vallásos „hitek” jellegével is meg kell ismertetni a brit tanulóifjúságot.

Tény, hogy egyre több olyan diák ül az iskolapadokban, akinek semmiféle vallása sincs. Már a szüleit sem kereszteltek meg. Az ilyen gyerekek eddig azért jártak el a hittanórákra, mert ott az általános műveltségükhöz szükséges ismeretekkel, például biblia-történettel gazdagodhattak, a szülei pedig tapasztalták, hogy amit ezeken az órákon erkölcsről és etikáról hallanak, az nem árt hat meg nekik. Ám a hivatal a politikai korrektség új szellemében azt szeretné, ha a serdültebb ifjak valláson kívüli, vagy éppen vallásellenes elveit, e tanórák keretében részletesen megtárgyalnák, elemeznék. Nyáron küldik ki a tervezetet szakértőknek, véleményezés végett. Azt előre közölték, hogy a tanügyi törvényt egyelőre nem lehet mindenestől sutba dobni, tehát a kereszténység továbbra is a hittanórákon tanulmányozandó anyag zömét fogja képezni azokban az iskolákban, amelyekben még kereszténynek vallja magát a tanulók többsége.

A végső döntést az egyes iskolák igazgatói tanácsára bízák, az egyházi kézen lévő tanintézetek tanrendjébe nem szólnak bele, és az ateizmus oktatása fakultatív lesz, tehát amelyik diákot nem érdeklí, az felmentést kap az órák látogatása alól. De az igazgatókkal közölni fogják, hogy a reform bevezetése a felső tanügyi szervek szerint „kívánatos”.

A hivatalt e lépésre egy baloldali „agytörzst” bírta rá, amely régen foglalkozik a hitoktatás ügyével. Ez az intellektuel csoport javasolja, hogy az eddig hivatalos „vallás-oktatás” megjelölést váltsák fel a „lélek-nevelés” elnevezéssel, és a tanórákon legyen kevesebb szó Jézusról, vagy éppenséggel a tíz parancsolatról. Avassák be ehelyett a tanulókat a pogányság, esetleg a környezet-tudat elméleteibe, és minden diákkal ismertessék meg az iszlám jellegét, mert napjainkban vérszen terjed Angliában a muszlim-gyűlölet.

A tanügyi hatóságok számára tanácsokkal szolgáló baloldali agytörzst szerint, már az öt évek számára is fel kell fedni, hogy a világban nem mindenki Isten-hívó. Serdültebb korban pedig azt is, hogy van alternatívája az Isten vagy a törvény előtt megkötött házasságnak. Ha a tanuló igen vallásos, akkor arra kell bízni, hogy tegye fel a kérdést önmagának – mivel tudja igazolni, hogy vallása igazságaiiban olyannyira himni lehet. „Mire való a vallásoktatás?” című pamfletjükben a tanácsadók kifejtik, hogy helytelen „az Istentől való elrendeltséget minden rákérdezés nélkül elfogadni. A gyermek tanulja meg, hogy csupán egy olyan fensőbbiségről van szó, amelynek az erkölcsisége sokkalta megbízhatóbb, mint a miénk.”

Sárközi Mátýás

Köszönjük, ha megújítja
az ÉLETÜNK előfizetését!

LEVELEK ZUGLIGETBŐL

Londoni levelezőnk, Sárközi Mátýás a közelmúltban újabb kötettel jelentkezett a magyar könyvpiacra. Ezúttal édesanyja Budapestről hoztaintézte leveleit gyűjtötte csokorba. A Kortárs Kiadó gondozásában megjelent könyv az ókori görög klasszikus író, Plutarkhosz „Párhuzamos életrajzok” című művét juttatja eszünkbe. A könyv lapjain meglevenedik az 56-os szabadságharc után Londonba menekült szerző és otthonmaradt édesanyja sorsa. Mindez azonban önmagában még nem lenne rendkívüli, hiszen ezek és ezek hagyták el akkoriban Magyarországot – közülük sokan éppen Nagy-Britanniába kerültek – de a szerző, Sárközi Mátýás a világhírű színjátékíró Molnár Ferenc unokája, édesanyja pedig nemcsak Molnár leánya, hanem a nárcisus idején meggyilkolt kiváló író, Sárközi György özvegye. Így aztán mindketten benne forognak a magyar irodalmi élet sűrűjében, ami 56 után nem volt teljesen veszélytelen, ezért Sárközi Márta fiához intézett leveleit – legalábbis az első időben – rendkívül szellemes virágyelven írta. Így például megtudjuk, hogy „Pista még tétovázik, hogy költözzön-e Zoltánéhoz”, amiből fia Londonban rögtön megértette, hogy Bibó István íróról van szó, akit a bebörtönzés fenyegetett, mert „Zoltánhoz költözni” nem jelentett mást, mint a tartós őrizetbe vételt, ugyanis Sárközi Márta első férje, Horváth Zoltán jó néhány évet töltött Rákosi börtöneiben.

A személyes hangvételű levelek az olvasót is elkalauzolják a zugligeti házba, ahol szinte egymásnak adja a kilincset a magyar művésztsadalom színe-java, Borsos Miklós szobrászművésztlől Illyés Gyuláig és Peskó Zoltán karmesterig. Közben, hogy fenn tudja magát tartani, Bergsont és mezőgazdasági szakkönyveket fordít, mert a Molnár Ferenc szerzői jogdíjából csak néha jut kisebb-nagyobb összegekhez. Ez idő alatt fia Londonban bekerül a BBC Magyar Szerkesztőségébe, később néhány évre átköltözik Münchenbe, ahol a Szabad Európa Rádióval vállal állást. Itt találkozik először ismét édesanyjával, aki a rajta mindjobban elhatalmasodó gyilkos kórt is igyekszik a humor fegyverével háttérbe szorítani. Az olvasó gyakran nem tudja, a meglepetés vagy a kitörő kacagás kerítette-e hatalmába egy-egy váratlan szökapsolás, vagy találóan epés megjegyzés láttán.

Noha a Zugligetből érkező levelek szerzője akkor kényszerül az eliziumi mezőkre, amikor fia Londonba visszatérve révbe ér és megnősül, mégsem érzünk lehárgoló szomorúságot, ami alighanem abból ered, hogy Sárközi Márta ugyan fiához címzett, de a most megjelent könyv által immár mindenkihez szóló leveleiben hol szelíd, hol csípős humorral átszőtt életbölcsest vetett papírra és ezzel az olvasót is némileg felkészítette a belenyugvára a változtathatatlanságra.

Vincze András

VÉRTANÚ PAPOK

nok megásatták velük saját sírjukat, majd meztelenre vetkőztették őket, és legépfegyverezték. Weber Peter, Schäfer Wilhelm, Rothen Michael, Kornauth Josef, Hoffmann Leo lágerbe kerültek, s ott is pusztultak el. Schummer Rudolf, a rezsoházi plébános, templomának bombázásakor halt meg.

Vannak lelkipásztorok, akik a Bánás szülöttei, de hveiket a történelmi Csanádi egyházmegye ma Romániához tartozó Temesvári vagy Nagyvárad püspökség területén szolgálták. Feketető szülötte, Bogdánffy Szilárd boldoggá avatásának pere folyamatban van;

Ebben a feketetői iskolaházban és tanítóakában született Bogdánffy Szilárd, a későbbi püspök, aki 1953-ban Nagyenyeden vértanú halált halt. A századelőn készült képet a feketetői Szent Vendel templom sekrestyéjében őrzik. Digitalizálta és rendelkezésünkre bocsátotta: Kovács Oszkár.

Györgypál Albert, Nagybecskerek közelében, Bogner Mária Margit vizitációs nővér szülőfalujában, Melencén született, az idei év folyamán a nagyváradi egyházmegyében beindították az ő boldoggá avatását is. Mindketten a romániai kommunista rezsim áldozatai voltak. Nekünk, az utókornak, méltó örökséget hagytak kitartásból, nemzeti öntudatból és hitvallásból.

Kovács Szószill, Nagybecskerek

Madridi levél

Ezúttal erdélyi témáról
SÉTA A TEMETŐBEN

Nagy könyvet, szép albumot hozott a posta. Címe: Házsongárdi rekviem. Györke Jenő haditörténész és Sággy Gyula filmrendező, fényképész munkája. Szébbnél szebb teli látképek a híres kolozsvári temetőből, kerek 200 színes felvétel megannyi sírrelről, továbbá az ott nyugvók arcképe, életrajzi adatai, műveinek címlapja.

Megérint a békés, öreg temetők mélabús poézisa, de a történelem levegője is, hiszen itt pihennek Szenczi Molnár Albert zsoldárfordító, Apáczai Csere János, a Magyar Encyclopaedia szerzője, Misztótfalusi Kis Miklós nyomdász, Bölöni Farkas Sándor „világutazó”, Kriza János népköltészetgyűjtő és a magyar regényírás első, nagy alakja, báró Jósika Miklós. Azután a hozzánk időben közelebb eső írók és költők: Reményik Sándor, Dsida Jenő, Berde Mária, Szilágyi Domokos, Szabadi László, az Erdélyi Szépművés Céh alkotói. A XVI. század végén létesített Házsongárdi temető valóságos erdélyi magyar panteon, zarándokhely, vagy legalábbis annak kellene lennie. Ma azonban veszély fenyegeti, lassan és biztosan pusztul. Ezért forgatja az ember nyugtalánul, aggódva a könyvet.

Sok sir használati joga lejárt, nincs törvényes örökös, eladhatók, elfoglalhatók. Síremlékeket rongálnak meg, talán csak azért, hogy bronzát eladják. A kezdeményezés, hogy műemlékvédelem alá helyezték, eddig nem járt eredménnyel a román hatóságoknál. Ehhez járul az etnikai nyomás. Házsongárdi sírjainak háromnegyed része magyar, Kolozsvár, avagy Cluj-Napoca lakosságának azonban ma már csak 18 százaléka az! Egyre több a román sír, míg előbb-utóbb felszámolják az egész temetőt, hogy lakótelepet létesítsenek helyén. Riadórt fűj ez a könyv: tenni kell valamit, amíg nem késő!

Öt fejezetre oszlik az album. Az elsőben a hősi parcella hadisírtjai: 48-as honvédek, az első világháború katonái, az 1944-es torjai csata elesettjei, az 1989-es megmozdulás román és magyar áldozatai. A másodikban írók, költők és képzőművészek, a sírjokat mellett Szolnay Sándor festő, a nagybányai iskolából, és az 1980-ban elhunyt Keresztész Kálmán szobrász, sírján saját alkotásával. A harmadik rész meglehetősen vegyes: püspökök, tudósok, politikusok „és egyéb közszereplők”, közöttük egy „ás mester” és egy mézősáros is Ide került Kós Károly építész és író. A negyedik fejezet a családi kriptákat veszi számba: Bethlen, Beldi, Csádvásy, Donogány, Mikó, Rhédey és Bánffy; az utóbbiban a sokoldalú gróf Bánffy (Kisbán) Miklós, az „Erdélyi történet” című trilogia szerzője (Megszámláltatlán... És híjjával találtatlán... Darabokra szaggatatlán...)

Az utolsó fejezet bizonyos változást jelent: nem csak az itt elhunyt színeszek, rendezők és énekesek szerepelnek E. Kovács Gyulával az élen. Sággy felvázolja Kolozsvár színház-történetét, játszóhelyeivel és színpadokkal, sőt megadja a kolozsvári magyar színházakat listáját is 1944-től a még élőkkel együtt.

A legrégibb sírkő 1599-es évszámot visel, Panek Zoltán újságíró és Dorian Ilona színésznő 2001-ben temették. Akad néhány román név is, közöttük Ion Agarbiceanu író, Ion Stancu színész és Emil Isac költő, aki jól írt magyarul és a Nyugat körének barátja volt. Megható búcsúszavak, szép sírversek, - így Dsida Jenőé, - egyéni tragédiái néhány sorban, mint Könyves Kovács Ibolya színművésznőé, aki húsz éves korában nem tudott túlélni egy családost: „Rövid és gyötörő élete elfolyt, / Hervadás liliomhullás volt.” A lutheránus részleg egyik sírkövén két hasábsban bevésve nevek: „Meghaltak 1944. október 11. napján.” Vacsonál lőttek le őket berontó, orosz katonák. Ezt persze nem említi a felirat.

A kötetet az itt nyugvó Reményik Sándor költeménye zárja, - Íme, bizonyosság (A kolozsvári temetőben), - és egy fénykép: halottas koci egyedül távolodik havas úton, nyilván temetés után.

Györke Jenő és Sággy Gyula nemcsak szép felvételeket készítet, hanem alapos kutatómunkát végzett. Tetszetős a cím is, bár épp arra van szó, hogy ne kelljen a Házsongárdi temetőről rekviemelt mondani. Hogy sokáig elmondhassák utódaink Reményik záró verssoraiat: „A temető, az igaz élet / Virraszt a halott városban” (Recski Kiadó, Budapest, 2003).

Rónai Zoltán

EGY KERESZT KERESZTÚTJA

Igaz mese felnőtteknek

Dél-Budapest egyik nagyközsége 1927-ben szoboralakos emlékművet állított első világháborúban elesett fiainak. A kőemlékényt bizony magasra kellett építeniük, hogy négy oldalára elférjenek az áldozatok nevei.

A bronzból készült szobor alkotója kitűnő művész volt. Kompozíciója nem olyan patetikus, mint sok hasonló „társra” az országban: előreszegett fegyverrel rohamozó, vagy találatától összereszkadó katoná. Ez visszafogottabb és a helyi jelleg is érvényre jut rajta. A község java mezőgazdaságból élt, hát egy földműves ifjú jobb kezéből elengedi a cséphadarót a földön fekvő búzakéve mellől, hogy bal kezével átvegye a Patrona Hungariae nyújtotta kardot. A Magyarok Nagyszonynak fejét a Szent Korona ékesíti. Ennek a szimbolikus aktusnak mélyebb értelmet adott az a tény, hogy a lakosság akkoriban szinte egészen német származású és ajkú volt, de már 200 éve a magyar föld nekik is a hazájukká vált.

A templommal szemközti teret neveztek el Hősök terének és ide járt nagy ünnepekkor, körmenetek alkalmából a falú népe koszorúzni is. Így volt ez rendjén a második világháború végéig.

A veszített háborúval Kelet felől áradtak be a győztes csapatok, szuronyaik árnyékában belopakodtak azok a magukat magyarnak nevezők, akik Moszkvában mégsem a magyarságot szívták magukba. Most, hogy ők lettek az ország új urai, maguk határozták meg, ki legyen a magyar. Akik 200 éve dolgos kezekkel építették most már az ő hazájukat, és mind az első, mind a második háborúban magyar katonaként harcoltak ezért a hazáért; nem lehettek tovább magyarok, bár csak nevük volt német. Ezért nem kellett külön magyartitaniuk, hogy jó hazafiak legyenek.

Most egyszerre kiforgatták őket mindeükből és elűldözték szinte az egész község lakosságát, egy számukra idegen országba. Vitték sűrűn a vonatszerelvények a nincsteleneké válnak. Csak keveseknek jutott a szerencse (?), hogy maradhattak.

Ilyen volt Weidinger is - nevezzük így. A házából kitessékelték, de nem lett kitelepítve az országból (hivatalosan így neveztek az akció). Házába idegenek kerültek, őt a szomszédja beengedte ideiglennesen a nyári konyhájába, ahol 1962-ig lakott „ideiglennesen”.

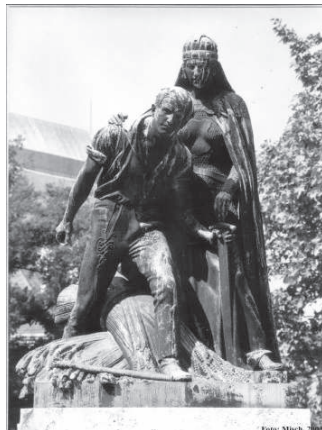
Az új időkben sokat énekelgettek, olyanokat „a múltat végképp eltörölni... indulj velünk”, meg azt „és nemzetközivé lesz holnapra a világ”! Hamar észre lehetett venni, hogy ezeket nem csak énekelik.

Eljött 1948, a szabadságharc centenáriuma. Nálunk is szép ünnepséggel emlékeztek meg róla új, zászlórudas emlékművet állítva. Ennek avatásán, mint kiscserkész, a mesélő maga is részt vett. Az ünnepség éjszakáján elindultak az új „énekesek”, hogy a múltat eltöröljék. Nekiestek a hősök szobrainak és elsőnek letörték a cséphadaró szárát. Gondolom, nem azért, mert felfogták „tanítóik” dogmáját, hogy csak a munkásosztály a forradalmi réteg, és ugye, ez a cséphadaró a földműveseket jelképezte. De nem álltak meg ennél: Magyarország Nagyszonynak koronájáról letörték a keresztet (ezt már biztosan tudták, miért tesszik), és a koronát fekete kendővel tették láthatatlanná. Másnap a falu népe megdöbbenve látta a barbárságot, sejtették kik voltak, de akkor már olyan félelem ült mindenkin, hogy a mai napig sem meri senki a nevet kimondani. Valamivel később a meggyilkolt plébános egy még nagyobb hallgatási terhet mérték rájuk.

Ahogy teltek az évek, a fenti nóta időzete is aktuálisabbá vált, igaz, a világ nem lett még egészen nemzetközivé, de már az sem

ízlett nagyon a jött magyaroknak itteni társaikkal, hogyha valaki kifejtette, hogy magyar, legyen inkább „internacionalista”.

Aztán a mi Weidingerünk felett is elszálltak az évek, de az elvett háza fölött is, amelyet az idegenek úgy „lelaktak”, hogy az állam már nem tartotta érdemesnek a felújítását, hát nagy fondorlatosan felkérték egykori tulajdonosát az elvett tulajdon házának megvásárlására, akkor az majd a saját pénzén rendbe is hozza. Persze, hogy megvette.

Szentgyörgyi István, Hősök szobra, Soroksár, 1927.

Első útja kincskeresésre, a padlásra vezette, és nagy öröme lett, még ott volt, amit feltéve rejtett el a mestergerenda mögé: a korona 1948-ban letört eredeti keresztje. Még akkor, a teret szegélyező egyik bokor alján lelt rá, oda hajították be. De erről még a családjának sem mert szólni, a maga titka maradt.

Most, hogy azok az egykori újabb urak nem hangskodtak már annyira (1956-ban kicsit a torkukban akad a szó) és ő maga is törődött, idősebb ember lett, gondolta, talán még életében újra a régivé lehetne tenni ezt a kedves szobrárt, amelyhez nem csak érzelmileg kötődött, mert a kőalapzatának megépítésében is szorgoskodott akkoriban. Az érzelmi kapcsolata sem volt csak amolyan, hiszen végigharcolta az első világháborút, és az olasz hadifogsággal együtt, 6 fiatal évet áldozta akkor elesett rokonainak, bajtársainak, akiknek neve oda volt felvéve.

Felkereste hát jó ismerőseit, - akit nevezzünk Zwick-nek -, mert az, mint a nagyon jól működő termelőszövetkezet vezetője, már sokat tett a faluért és annak múltjáért, aztán meg a földije is volt, járja ki a szobor felújításának engedélyét. Járta is az, csak engedélyt nem kapott rá. Akkor az azt gondolta: ha már olyan nagy eredménnyel tudja vezetni az állam szövetkezetét, kell annyi érdemének lennie, hogy annyi gyáva ember engedélye nélkül magára vállalja a szobor helyrehozatalát, vállalva ennek felelőssége mellett a költséget is.

Meg is lett és a szobor újra egészében állhatott a téren.

Az öreg Weidinger megélhetette meg ezt, de aggódott. Amíg lehetett, maga nézegette, megvan-e még minden rajta. Amikor már járt nem tudott, fiatalokat küldött arra, akik megnyugtathatták. Így is hunyt el.

A mesékben, ugye, a végén mindig a jó győz. Csakhát, ez nem egészen mese és korunkban a legtöbbször nem jól végződik a dolgok.

Nem lehetett nagy elfoglaltságuk egyeseknek, mert bántotta őket a szép szobor, hát újra nekiestek, és most már alaposabb munkát végeztek: végleg eltűnt a kereszt is.

Ám Zwick erős jellemű volt, hát megbízott egy lakost, készítsen sárgarézből a régivel azonos keresztet. Igen, mindjárt többet, mert tudta: itt harcról van szó.

KÜLÖNÖS ÁLMOK

Nem Freudra gondolok, aki az „álomanalízis” tanával és gyakorlatával egész új utat nyitott a lélekelemzésben, sőt felhasználta azt az egyéni bajok, komplexusok gyökereinek felderítésére is.

Nem, mint pszichológus (a pszichológia manapság különben is lejáratta magát, mert mindent szétszed, de semmit sem képes összerakni!), hanem író-költőként közeledem ahhoz a titokzatos világhoz, mely az öntudatlanság állapotában, előző élményeink, gondolataink szövetéből s Istent tudja honnan eredő, színes villanásokból épül össze, teljesen fölborítva a józan, reális világ megszokott rendjét.

*

Léteznek kollektív, sok ember életében előforduló, tipikus álmok.

Ki ne emlékezne rá, hogy egy adott pillanatban (éjjelen) elindul, megy-mende-gél valami ködös tájon, s egyszercsak elérkezik a „világ végére” (mert az emberi tudattalanban - hiába Kopernikusz és Galilei! - a Föld nem gömbölyű, hanem tányér alakú, lapos korong, melynek szépen el lehet érni a „végét” vagyis a peremét). Ott aztán kényelmesen leteszi a batyuját, lógatja lábát a Semmibe, miközben szórakozottan majszolja a magával hozott sonkaszemlélt, és elbámultokodik a csillagvilágban...

De makacsul visszatérnek (különösen fiatal korban) a repüléses álmok is! Az ember elkezd forgatni, emelgetni a karját, s hirtelen, anélkül hogy az ütemes mozdulatok kifárasztanák, fölemelkedik a házak, a város fölé: repül! Közben rendszerint módfelett csodálkozik is: „Dehiszen, ez nagyon egyszerű! Miért nem jutott előbb is már az eszembe? Nem kell hozzá semmi, csak akarat (vagy!) s a vállizmok megmégújuló erőfeszítése.” - S ebből a lebegésből sohasem zuhan le! (Nem emlékszem arra, hogy valaha is Ikarusz sorsára jutottam volna. Inkább egyre magasabbra, magasabbra emelkedtem, légkömbökben szálltam, míg végül teljesen elvesztem, föloldódottam a határtalan kékségben...)

Az is előfordul, hogy az álmodó idegen városba csöppen, de teljes bizonyossággal tudja, hogy nem először jár ott. Az épületek mind ismerősek, s az sem okoz gondot, hogy egyik vagy másik utcán befordulva, hová lehet jutni. Pedig nem az ébrenléti megszokott tájain jár! Ilyenkor mondják azt a reinkarnáció híví, hogy ezek „előző életéből visszamaradt emlékek”. Ki tudja?? Talán igazuk van!?! Néha

éberben is találkozunk olyan helyekkel, emberekkel, amiket-akiket azonnal „rokonoknak” érzünk. Előfordult, hogy egy véletlen összefutás alkalmával földre gyökeredzett a lábam. Éreztem, hogy a velem szemben álló vadidegennel minden gondolatom közös, valahogy, valamilyen módon összetartozunk!

És a folyamatos álmok? Midőn elszunnyadva, az előző éjszakai tájak és személyek visszatérnek, a korábbi történet folytatódik! Ennek az álomfajtának szélsőséges esetét írja le Babits Mihály a „Gólyakalifában”, melynek hivatalnok-hőse a végén már nem tudja, mikor van ébren, mikor alszik, s rögeszmés, tudathasadós lelkiállapotát öngyilkossággal képes csak lezárni.

1956-os menekülésem után hónapokon keresztül visszatért ugyanaz az élmény: valami jelentéktelen dolgot (kesztyűt, sapkát, kulcsot) Budapestten felejtettem. Gondoltam, „visszaugrom érte”, s csak midőn ott voltam, döbbentem rá, hogy nem tudok ismét kijönni, csapdába kerültem. Kétségbeesetten rohagáltam az utcákon (néha üldöztek is!) keresve a szabadulás lehetőségét. Korholtam magam: „Hogyan tudtál ilyen marhaságot elkövetni?” - Aztán hirtelen, verejtékben fürödve, az ébredés! A lausanne-i kaszárnya ablakán át (ott helyezték el a svájciak ideiglennesen a menekülteket) a Dent du Midi rózsaszín fényben izzó, csipkés ormaira lehetett látni. Megkönnyebbültem. (Ez szintén sokanál előforduló, jellegzetes álom volt.)

Hosszú téli éjszakákon fölbukkannak már-már elfeledettnek hitt kedves arckok is: az ifjúság tűntével elpárolgott szerelmes gavallérok, könnyes halottak, azóta ellenségévé vált régi barátok...

Jönnek, mosolyognak, éppolyan kedvesek és fiatalok, mint annak idején voltak. Claude aranyhaját lebegtetni az Atlanti óceánról érkező hűvös fuvallat... Brüsszelben, a Chaussée de Wavre öreg háza között egy suhanó árnyék... hajdani balatonkenesei nyarak szivárványos unalma... a müncheni Leopoldstraße valamelyik kávéházának fojtott moraja... (Léteznek azonban olyanok is, akik életükben nagyon közel álltak hozzánk, de éjjelente sohasem térnek vissza - vajon, miért?)

Ilyenkor az ember keservesen, nehezen ébred. Sehogyse akarja kinyitni a szemét. Görcsösen kapaszkodik a kábulatba, hogy el ne repüljön...

Saáry Éva, Lugano

BUDAPEST - BÉCS - SARASOTA

A Budapest-Vienna Operett Express-el fiatal budapesti művészek érkeztek a floridai Sarasotába, hogy elődeik hírnevére alapozva, ismét Operaházba és a remek akusztikájú Church of the Redeemer templomba vonzzák a közönséget. Ezúttal világhírű operett-melodiókból, valamint klasszikus magyar művekből állították össze a műsort.

A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, röviden az Akadémia, ve-

Azok az új urak, régen ezt csalafinta módon, „békeharcnak” nevezték, de átkos szellemük továbbra is rontotta a levegőt.

Azóta elfogyott a kereszt-készlet, a Zwick is mozgásképtelen öregemberré vált.

Most, az úgynevezett változás óta megint új, ezúttal önálló vezetőség irányítja a közösséget, de hogy a szobor végül a kis kereszt nélkül maradt, már nem is bánt senkit.

Talán gondolhatják, a kereszt nélkül jobb lesz ebben a hagyományait már nem tisztelő, új Európában is helyet foglalni? A mesemondó - szintén megöregedve - kelti.

Misch Sebő, Neuweiler

zetősége ismét jól választott, amikor összeállította a kis csoportot. Az énekesek: Gál Gabriella és Szabó Veronika - szoprán, Szappanos Tibor - tenor és Bretz Gábor basszusbariton. A hangszeres zenét Borbély László - zongora és Kállai Ernő - hegedű képviselte. A zongorakísértő az Akadémia egykori diákja, ma tanára, a Budapesti Operaház korrepetitora, Mazlín Wanda volt, míg kísérőként az operaezenkes és tanár, az Akadémián az énekszak vezetője, Andor Éva szerepelt.

A Thanksgiving előtti napokat a magyar zene uralta Sarasotában. De nem csak itt. Az 1996 óta rendszeressé vált koncertek, idén először, Florida fővárosában, Tallahassee-ban kezdődtek, ahol a fővénkönséget Vázsonyi Barbara, Dohnányi Ernő utolsó tanítványának az özvegye vállalta el. (Dohnányi Ernő, a szárműzötté vált művész, jóval a nyugdíjas korhatár előtt, a Floridai Állami Egyetem professzora volt.) Tallahassee-ban csak egy hangverseny volt. Műsorán Kodály, Bartók, Dohnányi, Hubay, Sugár és Liszt, valamint Pa-

Folytatás a 7. oldalon

HÍREK - ESEMÉNYEK

Korunk legnagyobb veszélye

Ratzinger bíboros szerint az Egyházra valószínűleg a jövőben is megpróbáltatások várnak. A Hittani Kongregációt vezető főpap egy olasz újságnak nyilatkozva azonban annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a kísértések és üldöztetés ellenére, talán redukált formában, de fenn marad az idők végezetéig. Ratzinger bíboros korunk alighanem legnagyobb veszélyének a mindennapi hitetlenséget nevezte, amely az Isten szava iránti süketésgből fakad.

*

Újra utazik a pápa

II. János Pál pápa - meggyengült egészsége ellenére is - tavasszal újabb utazást tervez. Mint a Vatikán szóvivője elmondta, a Szentatyá június elején Svájcba készül. Utalt arra is, hogy szóba került egy újabb ausztriai és franciaországi utazás terve is. A Szentatya szóvivője hozzáfűzte, hogy az egyházi Lengyelország uniós csatlakozását követően újból fel akarja keresni szülőhazáját.

*

Az „Ember és a Szent”

Angelo Branduardi közismert olasz dalénekes rövidesen folytatja turnéját Szent Ferenc életéről szóló másfélórás musicaljével. Az „Ember és a Szent” című darabnak máris komoly sikere van, úgyhogy a betervezett előadásokra a jegyek nagy része elkel. Branduardi 2000-ben „Végtelen piciny” címmel már kihozott egy cédé-lemezt, amelyen először foglalkozott az Assisiben élt szerzetes szellemi örökségével.

Az emberiség szegénye

A 46. Nagybüti Misereor Akció megnyitása alkalmából a kezdeményezés vezetője az emberiség szegényének minősítette, hogy közel 850 millió ember éhezik Földünkön. Az idei Misereor Akció motója: Minden napi kenyérünket add meg nekünk - ma! Ludwig Schick bambergi püspök ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy nem lehet egyirányú erőfeszítésnek tekinteni a Harmadik Világ támogatását, mert a Nyugat sokat tanulhat az afrikai, ázsiai és latin-amerikai keresztények lelkesedéséből és szolidaritásából.

*

Üzemi lelki szolgálat

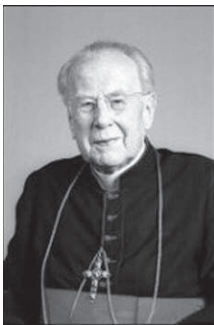
A németországi katolikus üzemi lelki szolgálat vezetői felszólították a politikusokat, hogy a reformok és megszorító intézkedések bevezetésénél ne hagyják figyelmen kívül a szociális vívmányokat. A tervek kidolgozásánál alaposabban figyelembe kellene venni a hátrányos helyzetűek, így a kiszírtasítottak, családok, szegények és betegek igényeit is. Nyilatkozatuk szerint az egészségügyi reform is első sorban a kisemberek kárára eredményez megtakarítást az állam számára. M. GY.

A Vatikáni Rádió Magyar Szerkesztősége

A VR Magyar Szekciójára teljes létszámmal részt vett február közepén a szerdai pápai kihallgatáson: Ipacs Katalin és Vertse Márta megbízott felelős szerkesztő és az adás valamennyi szerkesztője: Szónyi Zsuzsa, Gedő Ágnes, Merza Gellért jezsuita

Franz König bíboros a kolozsvári BBTE díszdoktora

Február 18-án, Bécsben, az egyetem dísztermében, a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem Római Katolikus és Görög Katolikus Kara díszdoktorrá avatta Bécs nyugalmazott érsekét, Franz König bíborost. Néhány gondolat dr. Marton József dékán, professzor laudációjából:

Franz König bíboros 1967-ben tett bukaresti látogatásának jelentőségét csak azok képesek felmér-

ni, akik tudják, hogy a szovjetek által teremtett diktatórikus rendszerben leginkább az egyház maradt magára az üldöztetésben: Romániában, börtönben és házi fogságban sánylódtak egyházi vezetőink. Akkor jött el hozzánk, amikor az Egyházak fölötti állami gyámkodás és ellenőrzés a legmélyrehatóbb károkat okozta, s a legelső között hirdette meg, hogy talpon maradjunkhoz a nyugati egyházaknak minden tőlük telhetőt meg kell tenniük. Hogy ez ne maradjon „pusztában kiáltó szó”, ezt a bíboros kötelezettségként fogalmazta meg.

Sokat tett értünk és nekünk azzal, hogy a társadalom-politikai kérdésekkel kapcsolatos nyilvános állásfoglalásoktól soha nem zárkozott el. Már-már legendássá vált szavai nálunk is - az elmúlt évtizedekben - az Egyház és az

állami hatóságok között beállt feszültség feloldásának lehetőségét sugallták.

Eszméi és véleményei a Rerum novarumhoz hasonlíthatók, arra tanított meg minket, hogy a mai ember szemével szemléljük a világot, mai nyelven, mai gondokról beszéljünk. Ha az Egyház a mindennapos társadalmi gyakorlatban él, együtt imádkozik és énekel a hívekkel, családi-emberi problémákról beszél, sokkal nagyobb hatást ér el, mint a diktatórikus szervezeti formái. Szavai és tettei arra biztatnak minket, hogy legyünk nyitottak a másvallásúak, a másképpen gondolkodók és más nyelven beszélők felé. Olyan keresztény antropológiát művelő ember, aki a teológiai elveket gyakorlatba ültette, életre váltotta. Mindezt nemcsak vallotta és hirdette, hanem arról egész életével és munkásságával is tanúságot tett. □

BUDAPEST - BÉCS...

Folytatás a 6. oldalról

ganini művek szerepeltek. A sarasotai Kossuth Klub 1996-ban fogott bele először egy ilyen nagy lélegzetű vállalkozásba.

Az operaház közönségét Kisvársányi Éva köszöntötte, kiemelve a kisváronali szponzorok segítségét, hiszen nélkülük nem kerülhetett volna sor ezekre az estekre. Az operett melódiákat tolmácsoló tehetséges, vidám fiatalok elemükben voltak. Otthonosan mozogtak elegáns ruhákban, a színes magyar népviseletben. Felvillanyozták, magukkal ragadták a közönséget. Az amerikai és magyar nézők nem tudtak betelni a Szabó Veronika (szoprán) által kreált és ügyesen „kézben tartott” táncokkal (sem). Csak azt sajnálták, hogy elmaradtak a ráadások!

A Church of Redeemer hangversenye „háziasszonya”, a templom karnagya, Ann Stephenson Moe kedves szavakkal mutatta be a budapesti művészeket kiemelve az immár többéves, eredményes kapcsolatot a Kossuth Klubbal és a Zeneakadémiával.

Valamennyi előadó osztatlan sikert aratott, mégis ki kell emelnünk a két hangszeres művészt, a 17 éves Kállai Ernő (hegedű), és a 19 éves Borbély László (zongora) játékát. Kállai Ernő kétszeres Zathuretzky-díjas. Részt vett a világhírű művész, Itzak Perlman mesterkonzertjében, ahol 2004 nyarán ismét megjelenik, mégpedig a mester meghívására.

A csupán 19 éves Borbély László máris hangszerének a mestere. Liszt Bach nevére írt Fantázia és fuga című művét nem csupán bravúros technikával, hanem korát messze meghaladó érettséggel is tolmácolta.

Köszönet jár a Zeneakadémia rektorának, Falvai Sándornak és a rektori hivatal vezetőjének, Balassa Mariannak, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan, ezúttal is ilyen kiváló csoportot indítottak útunk. Összegező kommentárként hadd idézzem egy amerikai zeneszakértő megjegyzését: Nekünk van Julliardunk, de ez több!

Bitskey Ella, Sarasota, FL.

Lapzárás után érkezett hír: 2004. március 13-án hajnalban, 98 éves korában elhunyt Franz König bíboros, Bécs nyugalmazott érseke. Temetése: 2004. március 27-én Bécsben!

SZÁJRÓL SZÁJRA

Kétszáz éve halt meg Immanuel Kant

Az újkori filozófia legjelentősebb alakjára, a „kritizmus” megalapítójára, 1804-ben bekövetkezett halálára emlékezve, néhány róla szóló anekdotát eleve-nítünk fel.

Kant igen lelkiismeretes volt, előadásaira mindig pontosan, felkészülve érkezett. Soha nem késett el. Egy alkalommal megkérdézték, miért ez a nagy precizitás, talán - divatos kifejezéssel élve - „lazítania” kellene, hiszen így felőrölködik a munkában. A filozófus válasza ez volt:

- Nem lángezzű hallgatókat oktatok, ők esetleg maguk is megtalálják, kiharcolják érvényesülésük útját. Nem is ostobákat, náluk minden fázadozás hiábavaló lenne. Én az arany középut, az olyanok számára tartom előadásaimat, akik hivatásukban, az emberiség hasznára fordítják a megszerzett ismereteket.

*

Egy nyári szemeszter vége közeledett, amikor Kant hallgatóinak bejelentette: a naprendszer kialakulásáról készült előadásokat tartani, elméletét sorozatban taglalni.

A fakultás dékánja aggódva érdeklődött: mennyi időt szándékozik erre fordítani?

Kant szórakozott válasza így hangzott:

- Hétfőn a világ teremtésével akarom kezdeni, és remélem, a hét végére be is fejezem.

*

Kant nem volt híve a fraternizálásnak, a tegeződésnek. Ismerősei egyszer szemére vetették, hogy azért talán mégis akad néhány barátja, akivel tegeződik.

- Kedves barátaim - hangzott Kant

válasza - sajnálatos módon meg kell állapítanom, hogy barátok nincsenek!

*

A nagy königsbergi filozófus nem szerette a sört. Ha ismeretségi köréből valaki megbetegedett, vagy hirtelen meghalt, mindig megjegyezte:

- A szerencsétlen valószínűleg sört ivott...

*

A kistermetű filozófus - mindössze 154 cm magas volt - mindig bátran védekezett, ha testi épségét fenyegették. Történt, hogy egyszer egy árkádsorban, egy esztét vesztett mézáros rontott rá késsel a kezében. Kant nem menekült, hanem egykedvűen ezt kérdezte:

- Ma állatvágás napja lenne? Tudomásom szerint mindig csütörtökön szokott vágni, az pedig holnap van.

A mézáros ezen annyira meglepődött, hogy futásban keresett menedéket.

*

A kategorikus imperativus, a „cselekedj úgy, hogy akaratod elve mindenkor általános törvényhozás elve lehessen” kimondója, életét alapelvek korlátai között rendezte be.

Menet közben nem beszélt, hogy orrán át tudjon lélegezni. Óvakodott attól, hogy megizzadjon. Egy másik elve volt, hogy nem ült be, nem utazott csak olyan kocsi, amelyiket maga bérelt magának. Gondolkozáskor, és ha nyilvánosan beszélt, pillantását egy pontra szegezte, egy bizonyos pontot nézett mereven. Így történt, hogy egy szemináriumi előadás során megakadt, elvesztette a fonalat, mert a hallgatók sorában az a diák, akinek leszakadt kabátgombját fixírozta napok óta, gondolt egy merészet és felvarta a hiányzó gombot...

Közreadta:

Ramsay Győző

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

